

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

สับประรดบึงกาฬ

ทะเบียนเลขที่ สช 65100183

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ สับประรดบึงกาฬ คำขอเลขที่ 61100175 ทะเบียนเลขที่ สช 65100183 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน 14 กันยายน 2561

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. 2565

(นายวุฒิไกร ลีวีระพันธุ์)
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

๓๖๐ / ๒๕๖๕

ทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

สับประรดบึงกาฬ

Bueng Kan Pineapple หรือ Sup Pa Rot Bueng Kan

- (1) เลขที่คำขอ 61100175 ทะเบียนเลขที่ สช 65100183
- (2) วันที่ยื่นคำขอ 14 กันยายน 2561 วันที่ขึ้นทะเบียน 14 กันยายน 2561
- (3) ผู้ขอขึ้นทะเบียน 1. ร้อยตำรวจตรีไพศาล แสงสะเดาะ
2. นางกาญจนา คุณสิงห์
- ที่อยู่ 1. เลขที่ 52 หมู่ 12 ตำบลชัยพร อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ 38000
2. เลขที่ 29 หมู่ 5 ตำบลหนองเต็ง อำเภอบุ่งคล้า จังหวัดบึงกาฬ 38000
- (4) รายการสินค้า สับประรด
- (5) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

สับประรดบึงกาฬ (Bueng Kan Pineapple หรือ Sup Pa Rot Bueng Kan) หมายถึง สับประรดพันธุ์ปัตตาเวีย ที่มีผลกลมมนขนาดใหญ่ ส่วนโคนผลและปลายผลมีความกว้างเสมอกัน ตาผลค่อนข้างตื้น เนื้อแน่นละเอียดสีเหลืองเข้มสม่ำเสมอตลอดผล มีกลิ่นหอมเฉพาะตัว รสชาติหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย ฉ่ำน้ำ ไม่กั้ดล้นปลูกและผลิตในพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์ : ปัตตาเวีย

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- รูปร่าง กลมมน ส่วนโคนผลและปลายผลมีความกว้างเสมอกัน
ขนาดใหญ่ น้ำหนักอยู่ในช่วง 2 - 4 กิโลกรัม/ผล
- เปลือก ตาผลค่อนข้างตื้น
- เนื้อ เนื้อแน่นละเอียด สีเหลืองเข้มสม่ำเสมอตลอดผล
- รสชาติ รสชาติหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย ฉ่ำน้ำ ไม่กั้ดล้น มีกลิ่นหอมเฉพาะตัว

(3) ลักษณะทางเคมี มีค่าความหวานอยู่ในช่วง 14 - 20 องศาบริกซ์

กระบวนการผลิต

การปลูก

- (1) หน่อพันธุ์ของสับประรดบึงกาฬ ต้องเป็นสายพันธุ์ปัตตาเวีย ที่ปลูกในพื้นที่ของจังหวัดบึงกาฬ เท่านั้น
- (2) ใช้หน่อพันธุ์ที่มีลักษณะอวบ ลำต้นตั้งตรง
- (3) การปลูกสับประรดจะปลูกในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนมีนาคมของปีถัดไป

(4) ควรปลูกแบบพืชเชิงเดี่ยว โดยไถสับใบและต้นทิ้งไว้ 2 - 3 เดือน แล้วไถกลบ 1 ครั้ง ตากดินไว้ 7-10 วัน พรวนดิน 1-2 ครั้ง ใช้ปูนขาวโรยเพื่อเป็นการปรับสภาพความเป็นกรด-ด่างของดิน หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่

(5) นิยมปลูกเป็นแถวคู่ ระยะห่างระหว่างต้น 25 – 30 เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างแถว 50 เซนติเมตร โดยปลูกแบบฝังหน่อลึก 15 - 20 เซนติเมตร หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่

(6) การให้น้ำ จังหวัดบึงกาฬมีฝนตกสม่ำเสมอตลอดฤดูฝน จึงใช้น้ำฝนธรรมชาติเป็นหลัก

(7) การใส่ปุ๋ย ช่วงเวลาและปริมาณการให้ปุ๋ย ควรจะสัมพันธ์กับระยะและอัตราการเติบโตของต้นสับปะรด

(8) การห่อผล โดยใช้ใบของสับปะรดห่อคลุมผลสับปะรด เพื่อป้องกันแสงแดดและทำให้มีสีสวยงาม

การเก็บเกี่ยวและการดูแลหลังเก็บเกี่ยว

(1) สับปะรดจะเริ่มให้ผลผลิตเมื่ออายุ 12 เดือนขึ้นไป

(2) เก็บเกี่ยวในช่วงเดือนมีนาคม - พฤษภาคม หรือให้สังเกตตาสับปะรด ร่องตาจะขยายใหญ่ มีน้ำลักษณะเหนียวใสที่ตาสับปะรด มีกลิ่นหอม ถึงแม้เปลือกจะยังคงสีเขียวก็ตาม

(3) เก็บโดยใช้มีดตัดที่ก้านผลให้เหลือก้านติดไว้ประมาณ 5-10 เซนติเมตร หรือตามความเหมาะสมของขนาดผล แล้วตัดแต่งจุก

(4) หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว ทำการตัดแต่งต้นและใบ กำจัดวัชพืชในแปลงสับปะรด หลังจากนั้น 1 เดือนให้ใส่ปุ๋ยและดูแลให้น้ำตามความเหมาะสม

การเก็บรักษา การขนย้าย และการจำหน่าย

(1) การเก็บรักษา เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วจะนำมาเก็บรักษาไว้ในที่ร่ม หรือโรงเรือนที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก เพื่อรักษาคุณภาพของสับปะรด

(2) การขนย้าย ควรมีการจัดทำทะเบียนการเคลื่อนย้าย เก็บรักษา บรรจุหีบห่อ ตั้งแต่การเก็บเกี่ยวตลอดจนการจำหน่าย จนถึงส่งมอบให้ผู้บริโภค

(3) การจำหน่าย ส่วนใหญ่จะจำหน่ายสับปะรดเป็นกิโลกรัมในรูปแบบผลสด

การบรรจุหีบห่อ

(1) รายละเอียดบนฉลากหรือบรรจุภัณฑ์ ให้ประกอบด้วยคำว่า “สับปะรดบึงกาฬ” หรือ “Bueng Kan Pineapple” หรือ “Sup Pa Rot Bueng Kan”

(2) ให้ระบุชื่อและที่อยู่ของผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการค้าที่ติดต่อได้

(6) ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดบึงกาฬ ตั้งอยู่เหนือสุดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ละติจูดที่ 18 องศา 17 ลิปดา 58 ฟลิปดาเหนือ ลองจิจูดที่ 103 องศา 38 ลิปดา 25 ฟลิปดาตะวันออก มีอาณาเขตติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง และเป็นคลื่นลอนลาดสลับกับป่าเขาธรรมชาติ พื้นที่บางแห่งเป็นภูเขาที่มีความสูงชันจากระดับน้ำทะเลเฉลี่ย 200 - 450 เมตร พื้นที่ร้อยละ 70 เป็นพื้นที่เพื่อการเกษตร

เพาะปลูกยางพารา ข้าว และพืชไร่ ฯลฯ ส่วนร้อยละ 30 เป็นพื้นที่ป่าไม้และอื่นๆ ลักษณะดินส่วนใหญ่ที่ปลูก สับปะรดเป็นดินร่วนละเอียด ซึ่งเกิดจากการทับถมของตะกอนลำน้ำหรือเกิดจากการสลายตัวของ หินเนื้อหยาบ เช่น หินทราย หรือ หินแกรนิต ที่มีการพัฒนาของดินมานาน พบในพื้นที่ตอนเขตความชันดินแบบ ที่ดินแห้งติดต่อกันมานาน สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นคลื่นลอนชัน มีความลาดชันน้อยกว่าร้อยละ 20 จากความอุดมสมบูรณ์ของดินตามธรรมชาติต่ำ การระบายน้ำดี เนื้อดินมีความพรุนค่อนข้างมาก กลุ่มดินหลักที่มีการปลูกสับปะรดบึงกาฬ คือ กลุ่มดินชุดที่ 18 22 35 40 และ 48 ซึ่งลักษณะของดินกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ระบายน้ำได้ดี ความเป็นกรดเป็นด่างของดินประมาณ 4.5 - 5.5 ซึ่งเป็นดินที่มีความเหมาะสมในการปลูกสับปะรดบึงกาฬมาก

สภาพภูมิอากาศ

จังหวัดบึงกาฬ มีลักษณะภูมิอากาศอยู่ในจำพวกฝนแล้งร้อนและแห้งแล้ง เนื่องจากมีภูมิประเทศติดกับแม่น้ำโขงซึ่งมีภูเขาใหญ่ 2 ฝั่งโขง และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จึงทำให้มีฝนตกชุกในช่วงเดือนมิถุนายน - เดือนกันยายน โดยมีปริมาณน้ำฝนมากที่สุด 2,408.08 มิลลิเมตรต่อปี และมีปริมาณน้ำฝนน้อยที่สุด 1,816.6 มิลลิเมตรต่อปี ฤดูหนาวในช่วงเดือนพฤศจิกายน - เดือนกุมภาพันธ์ จะมีอากาศหนาวเย็น เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่สูง อุณหภูมิต่ำสุด 10 องศาเซลเซียส ส่วนในฤดูร้อนอยู่ในช่วงเดือนมีนาคม - เดือนเมษายน อากาศจะร้อนจัด อุณหภูมิสูงสุดอยู่ที่ 35 องศาเซลเซียส ซึ่งมีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยต่ำสุดอยู่ที่ร้อยละ 55 และสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 90

ด้วยสภาพภูมิศาสตร์ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าพื้นดินร่วนปนทรายตลอดชั้นดิน ซึ่งพื้นดินมีความอุดมสมบูรณ์ของดินตามธรรมชาติต่ำ เนื้อดินมีความพรุนค่อนข้างมาก ทำให้การระบายน้ำได้ดี ประกอบกับสภาพภูมิอากาศข้างต้น ทำให้เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับการปลูกสับปะรด บึงกาฬเหล่านี้ส่งผลให้สับปะรดบึงกาฬมีลักษณะผลใหญ่ เนื้อละเอียดแน่น รสชาติหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย ฉ่ำน้ำ ไม่กักดิน และมีกลิ่นหอมเฉพาะตัว ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากสับปะรดสายพันธุ์เดียวกันที่ปลูกในพื้นที่อื่น

ประวัติความเป็นมา

เมื่อปี พ.ศ. 2529 เกษตรกรตำบลชัยพร อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ได้นำหน่อพันธุ์สับปะรดพันธุ์ปัตตาเวีย อยู่ในกลุ่มสายพันธุ์ Smooth cayenne มาจากพ่อค้าที่มาติดต่อค้าขายซึ่งนำพันธุ์มาจากจังหวัดชลบุรี มาทดลองปลูกในเขตพื้นที่ตำบลชัยพร อำเภอบึงกาฬ ปรากฏว่าให้ผลผลิตที่ดีทำให้สับปะรดที่ปลูกในตำบลชัยพร อำเภอบึงกาฬมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและเป็นที่ต้องการของตลาดสับปะรด เพื่อนำไปบริโภคผลสดเป็นอย่างมาก ดังคำขวัญประจำตำบลชัยพร ที่ว่า “สับปะรดหวาน สีสานวัฒนธรรม ผู้นำเศรษฐกิจ แหล่งผลิตพืชเกษตร เป็นเขตท่องเที่ยว ป่าสีเขียวชัยพร” จากคำขวัญดังกล่าวจะเห็นถึงของดีขึ้นชื่อคือ สับปะรด เป็นที่ยอมรับและเป็นผลิตภัณฑ์เด่นของตำบลชัยพร อำเภอบึงกาฬ ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เป็นที่นิยมและเป็นที่ต้องการของตลาดสับปะรด สามารถสร้างอาชีพและรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ได้อย่างดี โดยจำหน่ายในรูปผลสดเพื่อการบริโภค และแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ต่อมาได้มีการขยายการปลูกสับปะรดไปยังหมู่บ้านและชุมชนในพื้นที่ที่ใกล้เคียง

ต่อมาในปี พ.ศ. 2554 มีการแยกอำเภอบึงกาฬ อำเภอเซกา อำเภอโซ่พิสัย อำเภอบุ่งคล้า อำเภอบึงโขงหลง อำเภอปากคาด อำเภอพรเจริญ และอำเภอศรีวิไล ของจังหวัดหนองคาย ออกจากการปกครองของจังหวัดหนองคาย รวมตั้งขึ้นเป็นจังหวัดบึงกาฬ ซึ่งการปลูกสับปะรดแพร่หลายมากขึ้นในพื้นที่จังหวัดบึงกาฬ จนเป็นที่รู้จักไปทั่วในชื่อ “สับปะรดบึงกาฬ” เป็นที่นิยมและต้องการของตลาดสับปะรด เพื่อนำไปบริโภคสด และเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2560 ได้มีการประกวดและจำหน่ายผลิตภัณฑ์สับปะรดที่มีคุณภาพของเกษตรกร ซึ่งมีกลุ่มอาชีพต่างๆ ตลอดจนหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนให้ความสนใจเข้าร่วมงานดังกล่าวจำนวนมาก ซึ่งสร้างรายได้และชื่อเสียงให้กับกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น ผลจากการจัดงานทำให้ สับปะรดบึงกาฬเป็นที่ยอมรับกันว่ามีรสชาติที่ดีมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว จึงเป็นของดีของขึ้นชื่อของจังหวัดบึงกาฬ

(7) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิต สับปะรดบึงกาฬ ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดบึงกาฬ รายละเอียดตามแผนที่

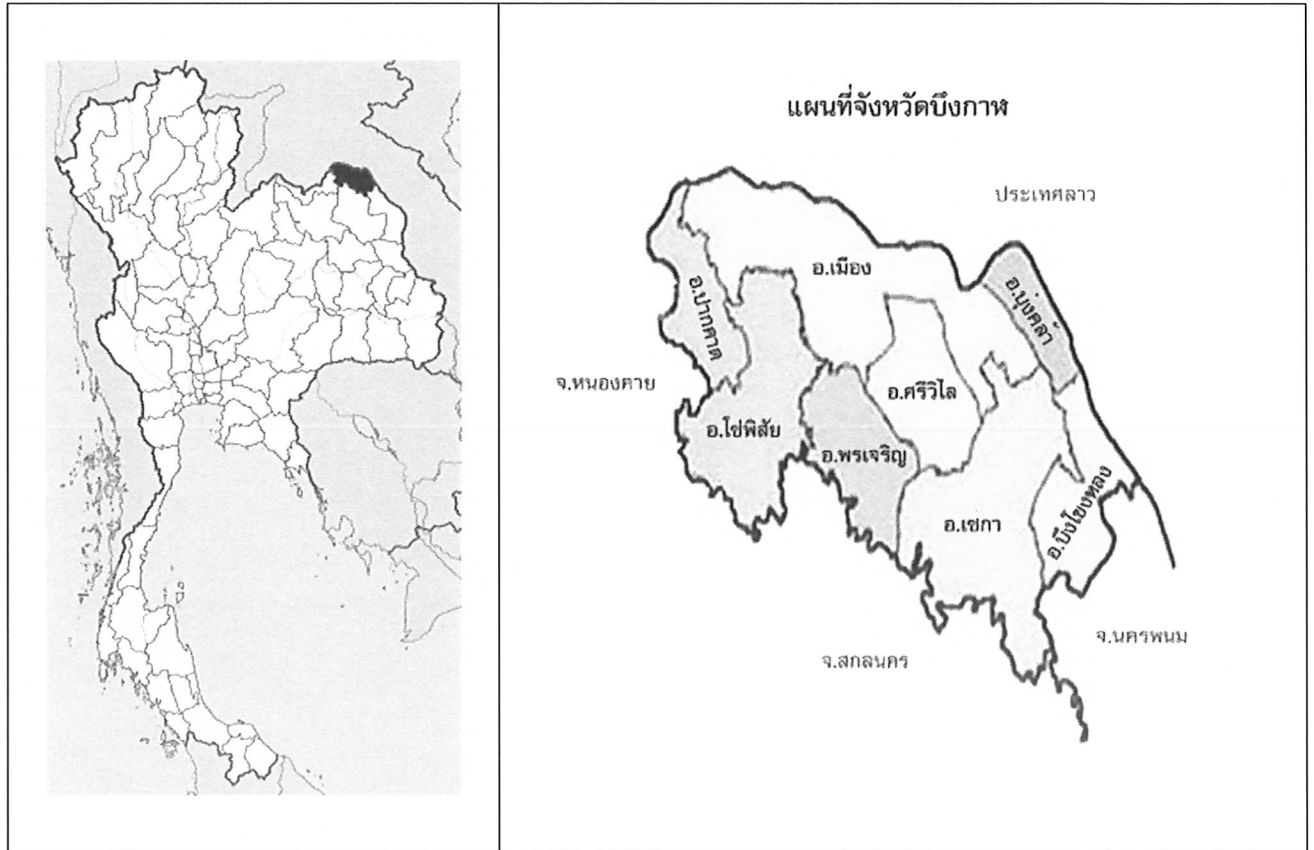
(8) การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

- (1) สับปะรดบึงกาฬ ต้องปลูกและผลิตในเขตพื้นที่ที่กำหนด ตามกระบวนการผลิตข้างต้น
- (2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า สับปะรดบึงกาฬ รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

(9) เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ สับปะรดบึงกาฬ
- (2) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิต และผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงาน สำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ สับปะรดบึงกาฬ และดำเนินการตามแผนการควบคุมตรวจสอบ ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์ สับปะรดบึงกาฬ

ขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิต สับปะรดบึงกาฬ ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดบึงกาฬ